

Niet te pruimen

Column

Auteurs: *Carla van Hengel-van Esch*

Het hele jaar door kijk ik uit naar de maanden mei en juni: examentijd! Als het dan eindelijk zover is, ben ik de hele dag online. Aan het refreshen. Non-stop. Op examenklacht.nl. Met op een extra scherm examenklachten.nl. Niets is meer genieten dan het lezen van al die verbloemde-blijjes-van-onbekwaamheid.

“Teksten was te lang en veel moeilijk worden.” Móóí toch, hoe deze scholier haarfijn uitlegt waardoor ‘ie bij de herkansing weer zakt voor Nederlands? “Van een paar vragen had ik nog nooit gehoord.” Verdraaid vervelend natuurlijk als niet alle items uitlekken. “Geen efficiënte moeilijke woorden die geen meerwaarde hadden aan het examen.” Wat mij betreft is er geen betere manier om de behoefte aan adequaat woordgebruik te vertolken.

Dus ja, het is genieten. Elk jaar weer en elk jaar meer. Want hoe gevulder de websites, hoe meer berichtgeving er is over de klachten, hoe meer geklaag óver het klagen, hoe meer aandacht voor de klachten, hoe meer klagers, hoe meer...

Geen wonder dat zo’n scholier na het examen hijgend van zijn fiets stapt en met trillende vingers e x a m e n k l a c h t . n l intypt. Het getuigt overduidelijk van daadkracht om direct na het uur der waarheid een uitgebalanceerde jammerzang op te hoesten: “Het examen was veel te lang. Je kan je toch niet anderhalf uur concentreren?” Goed klagen is tenslotte geen sinecure.

Het mooie van het hoge aantal klachten is dat met grove strepen een taalvaardigheidsschets van onze leerlingen ontstaat. Want welke taalhandeling zou in een land als Nederland, waar klagen gelijk staat aan ademen, een betere indicatie kunnen geven voor des lands taalvaardigheid? Het is immers niet voor niets dat in lesmethoden het schrijven van klachten – al dan niet in briefvorm – van niveau 1F tot en met 4F aandacht krijgt. “Het was mij duidelijk dat de examens stukken moeilijker waren dan vorige jaren, dus hoop ik hiervoor ook op een wat te pruimen normering.”

Alleen, die grove tekening toont dat de scholierenklachten het maatschappelijk minimumniveau bepaald niet halen. En dat in een land waarbij zelfs het volkslied eerder een klagerige hymne is over allerhande tegenslagen dan een lofzang op grote vaderlandse daden. Dus pleit ik, puur om te oefenen, voor een nieuwe klachtenstortplaats. Eentje na de Eindtoets PO. Ten dienste van de doorgaande leerlijnen. En de volksaard. (En heus, héus niet om mijn jaarlijks plezier te vergroten.)

Carla van Hengel-van Esch is taalcolumnist, docent Nederlands aan de lerarenopleiding Driestar Educatief en – namens Edventure - redacteur bij Tijdschrift Taal.

PS Tijdschrift Taal heeft geen klachtenrubriek - ook al zou het ongetwijfeld mooie 4S-gevallen opleveren. Hierover klagen heeft geen zin.